

na, afegint-hi el sufix *-ejar*. Això, però, ens implicaria en embullades i objectables explicacions fonètiques, per salvar obstacles fonètics difícilment eliminables en llengua d'oc i pitjor en català. Es preguntava més tard Thomas si un *malvai* «fièvre des malades» en l'arcaic judeofrancès de Raschí (Rom. xxxix, 110) no seria també una supervivència esporàdica del mateix mot que l'oc. ant. *malavei*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: ¹⁰
malaltia, malautia, malaltis, malaltús, malaltós, malalter, malaltada, malaltejar, malaltir, emmalaltir, mala-vejar, malaveig, malavetjar, malavei.

Malambrós, V. mal Malament, V. mal Malamorós, V. mal Malampus i malampa, encreuament de mall-llamp (mal-lampos) amb malhaja Malanança, malanant, V. anar Malanat, V. mal (mala nat) Malandança, malandando, V. anar

MALANDRÍ, igual que l'it. *malandrino* 'lladre de camí ral' (d'on el van pendre el fr. i cast. *malandrin*, i no és impossible que fos també d'Itàlia que el va rebre el català), semblen haver significat primitivament 'mendicant leprós', i derivar del ll. MALANDRĪA 'espècie de lepra', pres del gr. μέλαν δρῦός. □ 1.ª doc.: c. 1380, Eiximenis.

En català antic sembla significar 'rufà, pinxo': així en els dos passatges d'Eiximenis que cito en extens en l'article del DCEC/DECH, on s'estudia detalladament l'etimologia i la documentació de les altres llengües, i al qual bastarà remetre. Afegim-hi només que també hi ha com a malnom d'un navegant, en un doc. coetani rossellonès: «Petrus Fluviani patronus galee vocati *lo Malendri*» (*InuLC*). L'exemple d'*AlcM*, de 1363, és d'un doc. publicat sense garantia, i mal datat, en el text que cita, tenint en compte els castellanismes. *Malandrina* (*AlcM*) és alteració de *bellandina* adaptada a *malandrí*.

*Malanguera, V. mallerenga Malðnima, malany, V. mal Malaquita, V. malva Malarec, V. mal Malar-mat, V. mal Malastre, malastruc, malastrugàng(i)a, malastruguesa, -eria, V. astre Malat, V. màlic (MEL m.) Malata, V. mal i malalt Malaurança, malaurat, V. benaurat*¹

¹ Veg. allà I, 759a35, 759b26-30 i 760b9ss. De la variant *maluyrat* afegim-hi: «E yo són axí *maluyrada* que no sia tant bella com N' Aytal?», *Corbatxo*, BDLC xvii, 39; *mal huirat*, Reixac (Q., 67.12).

Malavejar, malaveig, malavejada, malavejador, V. malalt Malaventura, -turat, -turós, V. ventura (VENIR) Malavera, V. ver Malavesar, -at, V. vici Malavidós, V. vida Malavinent, malavingut, V. venir Malavolència, V. voler Malaxar, malaxació, V. moll adj. Malbarat, malbaratador, -ament, malbaratar, V. mal i baratar Malbé, V. mal Malboci, V. mal i boci

Malbúger, de les dues etimologies aràbigues sugge-

rides (*AlcM*) la segona (ni si això fos àr. real, que no ho és) és d'una impossibilitat flagrant, i la primera poc menys; cf. *Búger*.

Malcaent, V. mal i caure Malcap, malcapitar, V. mal i cap Malcarat, malcaratge, -arer, -arós, V. mal i cara Malcasat, V. mal i casar Malcoix de l'angl. mail coach 'cotxe del correu' Malcomprar, V. comprar Malcontent, V. content i mal Malcorar, V. mal i cor Malcoratge, V. mercuri Malcreient, V. mal i creure Malcremat, V. mal i cremar Malcriadesa, malcriadura, malcriança, malcriat, malcrium, V. mal i criar Malcuinat, V. mal i cuina Malcuit, malcuitor, V. mal i coure Malcurant, malcurós, V. mal i cura Maldà NL, Maldanell, V. maldar n. 3 Maldador, maldaire, V. maldar Maldament, V. baldament

MALDAR, 'esforçar-se penosament', 'bregar', mot peculiar del català i a penes conegut abans del segle passat, d'origen incert; coincideix considerablement amb *meldar*, que apareix en el dialecte judaic de totes les llengües romàniques medievals, amb un sentit que va des de 'estudiar' a 'meditar', 'ensenyar' i 'llegir (en hebreu)', el qual es creu que vingui del gr. μελετάω 'jo faig exercicis', 'declamo' (i després 'llegeixo, estudio la llei'); des del sentit de 'estudiar' s'hauria passat a 'esforçar-se per quelcom', cosa versemblant, a desgrat de la raresa de l'ingrés de mots judaics en el català comú; tanmateix, encara que sigui la teoria més probable, dubtem, per aquesta i per altres raons, car ni tan sols és ben segura la provenença grega del mot judaic vista la presència d'un homònim *mald*- 'pregar', 'orar', en diverses llengües indoeuropees orientals tant o més antigues que el grec. □ 1.ª doc.: 1805, Belv., se'n cita també un cas que sembla de c. al S. xvi, i dos de fi del xiv, un d'ells en un text judaic però amb el significat del català modern, i un altre de cristià però d'autenticitat dubtosa.

Belv.: «intr. pugnar, bregar, *contendere*»; Labèrnia 1840: «tr. barallar-se, renyir, pugnar, bregar, *patullar*/territ. barallar, rependre, renyar». Sembla que Labèrnia, com a home del Maestrat, tendeix a donar-li el significat d'allà; notem que el té per tr., a diferència de Belv., la definició del qual també tira, si bé menys, cap això; altrament aqueixa acc. és ben estranya al català comú, i en canvi la comuna figura ja en el Dicc. Menorquí de Febrer Cardona, que és quasi tan antic com Belv.: «*maldar*: procurar, *procurer*, *tàcher*, *contendere*, conari, no figura, en canvi, en diccs. mallorquins ni en els val. de Ros i Sanelo; però el DAG: «treballar, fatigar-se, cansar-se inútilment»; exemple, *aquí m'estàs fent maldar*; tort. reprendre, reptar; exemple, *ta mare et maldarà*.

En efecte, aquesta és la significació que trobem bastant pertot llegint els escriptors del Principat: «Mentre la lluna va anar de pujada, picaven seguidament; després semblà que s'haguessin fos --- l'oncle cabdellà la seva fluixa, es plegà de braços i em va dir: —No cal *maldar*: es peix ha acabat sa gana; quan vulgus farem proa cap a casa», Ruyra (*L'èxtasi de l'oncle, Pinya de Rosa* I, 40); «aquests ocells no són pas místics ni des-